

რედაქცია

მოღწევის (აბას-ბატის) მედნაზე, შორლანოვის სახლებში.

ხელის-მოწერა

რედაქციაში და სტ. მელიქიშვილის სტამბაში. შალაქს ვარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Типографіи. Въ редакцію газеты „Дროება“.

გაზეთის ფასი

წელიწადში — 8 მან., ნახევარ წელიწადში — 4 მან. და 50 კაპ., თვეში — 1 მან. სალკე ნომერი — ერთი შაური.

განცხადება

მიიღება ქართულს, რუსულს, სტრიქონზე და ცუზულს ენებზე.

განცხადების ფასი

დიდი ასოებით, ასოზე — 1 კაპ., ასო-მთავრულით, სტრიქონზე — 8 კაპ., ციცეროთი, სტრიქ. — 5 კაპ., პეტიტით — 4 კაპ.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს გამოგზავნილ ხტატიებსა და დაუბეჭდელი ხტატი ავტორს არ დაუბრუნდება.

დროება

გამოდის კვირაობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით

ხელის-მოწერა ამ წლის „დროებაზე“

ახლაც შეიძლება. ახალი ხელის-მოწერა, თუ ისურვებენ, თავი-დამ მიიღებენ ყველა ამ წლის ნომერებს, რაც გამოსულა; შეიძლება აგრეთვე რომელიმე თვიდამ დაიბარონ გაზეთი.

დაწერილობითი პირობები გაზეთის სათაურშია.

შამოკლებულად ვსთხოვთ იმ ჩვენს ხელის-მოწერალებს, რომელთაც უარსაღებელი ანუ წლები-ვანდელი გაზეთის ფული ჯერ არ შემოუბრუნებიათ, რაც შეიძლება მალე შემოიბრუნოს.

საქართველო

ზოგიერთი თავმოყვარეობა

ჩვენი დროების ქართველებს ბევრი ისეთი საზოგადო საქმეები არ გამოგვიწყია და არ შეგვიხსურებია, რომ ჩვენ წინაპრებთან ანუ მოძველებულ შთამომავლობასთან დაკავშირება და თავის გამოჩენა შეგვეძლოს.

ჩვენში ეხლა ყველა თავის კუთხეში მიიჯდარა, თავის საკუთარს საქმეებს გარდა, სხვას არას დასდევს დედა-მამაზე, თავის თავს იქით არ იყურება. საზოგადო საქმეები, საზოგადო მოვალეობა არ გვესმის. ჩვენი ცხოვრება კერძო და განცალკევებული ინტერესების ძებნად გადაქცეულა...

ჩვენი ინტერესების ძებნად გადაქცეულა...

მხოლოდ იშვიათად, ათასში ერთხელ ისეთი პირები ჩნდებიან, რომელნიც თითქოს იჩინენ სურვილს, რომ რომელსამე საზოგადო საქმეს ხელი მოჰქიდონ და ცოტა რითიმე დაეხმარონ.

ხანდისხან ამ საზოგადო საქმისათვის ორი-სამი და მეტიც გროვდება; გული ხარობს, როცა ჰხედავთ, რომ ამით ძმურად, ამხანაგურად მიჰყავთ ეს საქმე, და იმედი გეძლევათ, რომ ესენი ამ საქმეს, უფქველია, ფეხზე დააყენებენო. თქვენ ჰფიქრობთ: „ა, რამდენიმე პირი, რომელთაც ძმურად მოუკიდნიათ საზოგადო საქმისთვის ხელი. თუმცა ყველა ამით თავიანთი განსაკუთრებული ინტერესები აქვთ, მაგრამ ეს საქმე ისე პატარაა, ისეთს მცირეს შრომასა და მსხვერპლს თხოულობს, რომ, უფქველია, ესენი ადვილად შეასრულებენ!“

მაგრამ უცრად სურათი იცვლება! მუშინდელი მეგობრები, გუშინ ერთი რომლისამე საზოგადო საქმის მიმდევარნი, დღეს ერთმანეთის მოსისხლე მტრებად გადაქცეულან! მუშინ რომ რამდენიმე პირნი ერთად ერთს საქმეს ადგენენ, დღეს ორი ან სამი იმათში ამ საქმეს სრულებით გულ-გრილად უყურებენ ან კიდევ ეწინააღმდეგებიან.

მართი რამ სრულებით უბრალო შემთხვევა საკმაოა, რომ ამისთანა მტრობა და განხეთქილება ჩამოგდოს ამხანაგობაში. მათქვამ, ამხანაგობის ანუ საქმის ერთად წამყვანთა

წევრმა მეორეს შენიშნა, რომ ეს და ეს საქმე შენ რიგიანათ ვერ შეასრულებ, აი ასე უნდა გაგეკეთებინაო. შენიშვნის მიმღები იმწამსვე ყალბზე დგება: — როგორ თუ რიგიანათ ვერ შევასრულებ? მაშ მე, თქვენის აზრით, გამოსადეგი არა ვარ ამ საქმეში, განა? მაშ სხვები მჯობიან! ძარგი, რაღაც ასეა, მშვიდობით: მე თქვენთან საერთო აღარა მაქვს რა! — ბაც-ხარებით წამოიძახებს და ეთხოვება, არა თუ მარტო ამხანაგებს, საზოგადო საქმესაც; გადგება განზე და მოახლოურად იწყებს სხვების მოქმედების და თვით იმ საზოგადო საქმის განკიცხვას, რომლისთვისაც ის ადრე ამდენ გულმხურვალეობას იჩენდა.

წერილობანი თავმოყვარეობა გელუპავს ჩვენ! შევლა, ვინც კი საზოგადო ჩხირის გადაბრუნებას დასდგომია, მთელი ხალხისაგან თავიანთს ცემას თხოულობს! მისაც სულ უკანასკნელი მცირე საქმისთვის აქვს ხელი მოკიდებული, თუ კი ამ საქმეს რაიმე საზოგადო მნიშვნელობა აქვს, ახლოს ნუ მიეკარებიან! შეცდომის ან ნაკლულევიანების შენიშვნა არ გაბედოთ! მთელი ქვეყანა მადლობასა და აღტაცებას უნდა უცხადებდეთ, თორემ, იცოდეთ, თვალეში გახლისთ ამ თქვენს საზოგადო საქმეს!

სწორეთ ძნელია, ძალიან ძნელია ამისთანა კაცებთან რომლისამე საქმის დაქვრახება, როდესაც არცერთი საზოგადო საქმის მიმდევარი ღირსეულად დაფასებას და თანაგრძობას არ უნდა მოელოდეს ჩვენის საზოგადოებისაგან.

ჩვენში ყოველი კაცი თვითონ-ვე უნდა იყოს თავის გამამხნეველი, აღმძვრელი და წამოქმედებელი ყოველს კეთილს, საზოგადო საქმეში. თანაგრძობას თითქმის არსაიღამ არ უნდა მოელოდეს.

და იმისთანა კაცი, რომელიც ყოველთვის ცაბდი აყვანას, ტაშის კერას, დაჯილდოებას და თავიანთს-ცემას მოელოს, საზოგადო საქმეს სულაც რომ არ ჰკიდებდეს ხელს, უკეთესი იქნება...

ს. მესხი

დღიური

ჩვენ მოგვივიდა სოფლებიდან რამდენიმე წერილი, რომელშიაც გვეკითხავენ, თუ როგორ შეიძლება ძველი ქალაქის ფულების ახლებზე დაცვა. თუმცა ეს რამდენჯერმე იყო გაზეთში გამოცხადებული, მაგრამ საჭიროთ ვერცხთ კიდევ გამოვაცხადოთ. აი როგორ შეიძლება.

შინანსთ მინისტრის ანუ სახელმწიფო ბანკის სახელობაზე უნდა დაიწეროს თხოვნა, რომ ამა და ამ ღირსების ქალაქის ფული ძველის ფორმისა იგზავნება და გთხოვთ, განკარგულება მოახდინოთ, რომ ეს ბილეთები ახლებზე დაგვიცვალოთ. ეს თხოვნა, ძველი ქალაქის ფულით, პეტერბურგში უნდა გაიგზავნოს. თხოვნაში გამოგზავნის ადრესია საჭირო. (თხოვნა, რასაკვირველია, რუსულს ენაზე უნდა იყოს დაწერილი). შინანსთ მინისტრი ან სახელმწიფო ბანკი მოიწერება აქ

ფელტონი

ძალი რომელი თვეა?

მინ არის ის სულდგმული, რომელიც გულ-გრილად გამოსთქვამს სიტყვას: მისის ღამე?

შეხედეთ ამ ლაქვარდოვანს, მოწმენდილს და მოკაშკაშე ვარსკვლავებით მოქედელს ცას! როგორ ამევენებს ზედ ნაზად და დედოფლოურად მომცურავი, თხუთმეტი დღის მთვარე!...

ღანეთ ქვეყანასაც, თითქოს ზეცას ეჯიბრებოდეს: მიწყნარებულა და ყურს უგდებს თავის ძლიერებას. ამოღა გრილი ნიავი დედა-შვილურის აღერსით უბერავს არე-მარეს! მისგან შეჩხვული ფოთლები თითქოს რაღაც საიდუმლოს ხმით ჩურჩულებენო; ბიბინობს მდელი; ყვავილებიც,

თითქოს ნიშნად სიამოვნებისა, თავს აქეთ-იქით ჰხრიანო და მათგან ამონაფშვენს სუნენლებას, იტაცებს რა ისივ ნიავი, უხვად ჰფანტავს იმ არემარეში, რომ მით ჰაერი კეთილად შეაზავოს!

ჩუ!.. მს რა ხმა არის უცნაური და გულის გამსქვალავი? მს არის ბუღბუღი — სიხარულის მოციქული, ცისა და მიწის შუამავალი. რა რიგათა სტვენს! აქვენსდა, აჭიკჭიკდა, უმატა გალობას, აუზია თან-და-თან ანგებს, მალა მიჰყავს ხმა, თითქო უნდოდეს, რომ ცაბდი მიაწვდინოს და აცნობოს მას ქვეყნის მშვენიერებას!.. აი, ისე დაუშვა ხმა... ჩამოჰყავს დაბლა ტკბილად და წყნარად. მხლა კი, მგონი, ცის სიტურფის ამბავი ქვეყნად უნდა ჩამოიტანოს!

მიშ! მიშ ამ ნეტარ... მხ! ეს რა

დროსია! აკი ვირმაც დაიყოყინა!.. დიდება შენს საკვირველებას, ყოველის შემოქმედო, რომ საღაც ბუღბუღი გაგიჩინა, იქ ვირისთვისაც ბინა მიგიცი! მაგრამ კიდევ დიდება შენდა, რომ ძალა კი ორივესათვის სხვა და სხვა მიგინიჭებია: ვირმა დაიყოყინა ერთი, ორი და დაჩუმდა; მეტი აღარ შეუძლია, და ბუღბუღი კი დაუღალავად, დაუტყრომელად განაგრძო თავისი გალობა!...

მხ, რა ძლიერებით შეუზავებია ამ საღამოს ბუნებას თავისი აქა-იქ მიფანტული სიტყვობა და საგრძობლად შეუთანხმებია თავის ძლიერის ჩანგის სიმები!

აი, ეს არის დრო ნეტარებისა და წამითი სიყვარულისა, ამ დროს კი გჯეროდესთ ყველას წამითი მეგობრობა, და გრწამდესთ ხან-მოკლე სიყვარულიც.

სწორეთ ამისთანა დროს, ერთხელ

მთვარიან ღამეში, ისხდნენ ერთად მოხუცებული, ვაჟკაცი და ახალგაზდა ჯაბუკი.

მოხუცი გულ-დაწყვეტილის ღიმილით იგონებდა წარსულ დროს და თანაც საიქოზე იმედოვნებდა. ვაჟკაცი მომავალზედ ლაპარაკობდა, და ჯაბუკი აწყყოს სჯერდებოდა და მით კმაყოფილიც იყო.

ამგვარად, იმათ საუბარი არ ემართებოდათ, სანამ არ გადავიდნენ ქალაქზედ და იკითხეს თუ: — ქალი რა არისო?

— ძალი? ლამაზი ქალი? მხ! წამოიძახა აღტაცებით ჯაბუკმა.

— ძალი? ლამაზი ქალი? მხ! სთქვა საგულის-ხმოდ ვაჟკაცმა.

— ძალი? ლამაზი ქალი? ხე! ხე! ხე! ხე! ჩაიცნა მოხუცმა.

ამის მეტი აღარა სთქვს რა. შეხედეს ერთმანეთს და გაჩუმდნენ.

სახელმწიფო ბანკის განყოფილებაში (თფილისში) და სხვაგან გუბერნიის ხაზინებში, რომ ამა და ამ კაცს ამდენი ახალი ქალაქის ფული მიეცითო; მივა პატრონი და მიიღებს. ეს მიწერ-მოწერა ერთ თვეს ან თვე ნახევარს გასწევს.

□ წუხანდელი სალიტერატურო და მუზიკალური საღამო ერთი იმ საღამოთაგანი იყო, რომლიდანაც მაყურებელი ნამდვილის სიამოვნებით, და კმაყოფილებით ბრუნდება ხოლმე სახლში. მართული საზოგადოება, როგორც სჩანს, ამ ახალს დროს-გატარებას ეჩვევა: ამ მეორე საღამოზე ბევრათ უფრო მომეტებული ხალხი იყო, ვიდრემ პირველზე, თუმცა ამ საღამოსვე აქაურს მხატვრების საზოგადოებას ძრუქოქში საღამო ჰქონდათ.

□ ამ მოკლე ხანში ქალაქის ქართული სცენის მოყვარენი, როგორც გავიგეთ, წარმოდგენის გამართვას აპირებენ. ამბობენ, „სკაპენის ტულუტობა“ ან „პეპო“ უნდა წარმოადგინონ.

□ როგორც ამას წინათაც იყო გამოცხადებული, ის წამკითხელები, რომელთაც სალიტერატურო საღამოში მიიღეს მონაწილეობა, მალე შეთანხმებულნი აპირებენ წასვლას და იქაც ამ გვარისავე საღამოს გამართვას.

□ ზემო-იშვრეთიდან გვწერენ, რომ ამ უკანასკნელ წელიწადებში ხალხი დიდი გულ-მხურვალეობით ჰქილდებ ხელს განსაკუთრებით შკოლისა და პურის მალაზიების საქმესა; სურვილი აქვთ აგრეთვე, რომ სასოფლო ბანკები გამართონ. მაგრამ იმათი გულ-მხურვალეობა და სურვილი ცარიელ გულ-მხურვალეობად და სურვილად რჩება, მოთავე კაცები არა ჰყავთ და თვითონ კი ეჭრა გაურბეობით რაო.

□ „მმართველობის მოამბეში“ დაბეჭდილია სახელმწიფო რჩევისაგან მიღებული და ამ წლის 18 თებერვალს უმაღლესად დამტკიცებული კანონი

შესახებ ძველსავე აქეთა მხრისნორ-მალური სასოფლო შკოლების შტატებისა. ამ შტატიდან სჩანს, რომ:

მრ-კლასიანი სასოფლო შკოლის ზედამხედველს (იგივე მასწავლებელია) ექნება წელიწადში ჯამაგირი 450 მან., სამღვთო წერილის მასწავლებელს—150 მან., ბიბლიოთეკისა და სხვა შკოლის საქირო საგნებისათვის—150 მან., სახლის ქირა და კანცელარიის ხარჯი—150 მ. სულ—1,300 მან.

მრ-კლასიანი შკოლის მასწავლებელს ექნება წელიწადში ჯამაგირი—400 მან., სამღვთო წერილის მასწავლებელს—100, ბიბლიოთეკისა და შკოლის საქირო საგნებისათვის—80, სახლის ქირა და კანცელარიის ხარჯი—120 მან., სულ 700 მან.

სადგომი, როგორც შკოლისათვის აგრეთვე ზედამხედველისა და მასწავლებლისათვის, იმ სოფლის საზოგადოებამ უნდა მისცეს; სადაც შკოლა იხსნება. დანარჩენი ხარჯი შკოლებისათვის ადგილობრივ ძველსავე უნდა იქნეს.

„დროშის“ კორესპონდენცია

ზორი, აპრილის 17-ს

აღდგომის კვირის პირველი დღეები ბორში ძალიან შესანიშნავი დღეები იყო. აღდგომა და მეორე დღე, როგორც მოგეხსენებათ, საფიზიკო დღეებია და, რასაკვირველია, ერთი მისილა-მოსვლა, ფაცა-ფუცი და მხიარულება იყო.

მესამე დღეს სამეობა იყო და აქაურ სამების ეკლესიაზედ სომხებსა და ქართველებს შეკრებილება ჰქონდათ; თითქმის ორ საათს წირვების შემდეგ ფუტკარივით ირგვოდა ხალხი ეკლესიის გარშემო მინდორში და ერთი გაცხარებული ბაასი ჰქონდათ სხვა და სხვა სასარგებლო საქმეებზედ.. იქ, ცალკე, ბაზრის ბიჭებს კრივი და ქიდაობა ჰქონდათ. სასაფლაოზედ მკვდრებს ვიზიტი გაუკეთეს და იქაც დიდძალი ხალხი იყო.

ამას გარდა ამავე დღესვე აქაურ წირის ზალაში, საღამოს რვა საათზედ, „შესანიშნავ ახურ მეკონცერტეს, უ. აბგარიანის ჰქონდა სასიმღერო და მუზიკალური კონცერტი“.

მორიდე სიტყვა ამ კონცერტზედ: მონაწილენი იყვნენ უ. რ. დუმა, დანდუროვი, სანციევი, ძაც-ცული და რვა წლის (?) შ. დუმა. აქაურები ორშაბათს გააკრეს. უკანასკნელი ადგილის ბილეთი მანეთი იყო, ამისათვის საზოგადოება ბევრი არ დაესწრო; ფული ათ თუმნამდე აღოთ. მე არ გხვდებივართ იქა, მაგრამ, როგორც გავიგე ნამდვილი, საზოგადოთ კონცერტი ძალიან ცუდათ აასრულეს: „ათ თუმნათ წარმოდგომებიც არ ღირდაო“, ამბობდნენ. ბარდა აბგარიანისა და შ. დუმისი, ყველამ საძაგლათ აასრულა თავიანთი როლები. თუმცა ტანის კრა იყო, მაგრამ მარა ექნათ! წელიწადში ერთი კონცერტი ეღირსა აქაურ საზოგადოებასა და ისიც გულ-გრილათ უნდა მიეღოთ!

შ. აბგარიანციმ თურმე მშვენიერად დაუკრა და დამღერა თარს სოლო „ჩრგარ ასარ მუხალიფ მანსური“ და სხვ. რვა წლის შ. დუმადაც „მოქიტიკე ჩიტი“ მშვენიერად აასრულა. სხვები კი ღმერთმან შეინახო! შ. სანციევი ისე საძაგლათ ღრიალებდა, რომ არაფის იმისი სიმღერა თურმე არ მოეწონა.

საზოგადოთ, კონცერტი ვერ იყო ისეთი, როგორსაც აფიშიდან მოელოდნენ. მაგრამ არ არის გასაკვირველი..

ზორის პოლიციამ ისეთი ღონისძიება მოიხმარა, რომ ამ დღეებში დარჩირა ის ქურდები და ავაზაკები, თითქმის ყველა, რომლებსაგან ბევრი ზიანი იყო ზორის უფლებში და რომლებზედაც ისე ხშირად იწერებოდნენ გაზეთში..

თეოფ. ძანდელაკი
შოთი, 19 აპრილს.

თუმცა შოთში ეხლა ქუჩები უფრო გამშრალია და ჰაერიც წმინდა,

ვიდრე ამ რამდენიმე წლის წინათ, მაგრამ დიდის ნოტიობისა და ელტყებისა გამო ქუჩების თბილობაში წყალი ახლაც ჩადგება ხოლმე ისე, როგორც ყოფილა წინეთ.

მოაწია გაზაფხულმა თუ არა, გაიღვიძა ზამთრით შშიწარე ურიცხვ ბაყყებმა და ერთ ხანს მათმა გალობამ არ მოგვასვენა; ეხლა კი მიეჩვიეთ, თითქმის შეგვიყვარდა ა'ე, რომ მათი გალობა, როგორც კარგი სიმღერა, შეერთებული სხვა და სხვა ხმითა, ისეთ ნაირად გვალხენს და გვასვენებს, რომ უთმისოთ ეხლა არ დაგვეძინება..

ამას გარდა, ისეთი დროის გატარება გვაქვს შოთში ამ დიდ-მარხვაში, რომ არ შეგვიწინააღმდეგება ისე გავატარეთ. მთელი ზამთარი აქ იმდენი ართუანკები გვაყვოდა, რომ არსად დიდ ქალაქებშიაც არ იბოვება ამოდენი, რაც აქ არიან. შეიკრიბებიან ხოლმე რესტორაციებში ყოველ ნაშუადღევს შეიღს საათზე, შეუღამედის ქალი და კაცი მღერიან და უკრავენ სკრიპკას.

მათ შემოიტანეს საშინელი სწეულება ყმწვილების ჯიბებისა, და თუ ისინი ამ ზაფხულსაც აქ დარჩენენ, მაშინ მღერთმან იცის, რა მოგველის... ართუანკებმაც ნახეს, რომ აქ უფრო ხიერი აქვსთ და ფეხსაც არ იცვლიან აქედამ ჯერ-ჯერობით.

თვეში ორჯერაც იმართვის ცირკი; მოვიდა ერთი პარტია ცირკი, ვაატარა ორი კვირა თუ არა, მეორე პარტიაც თან გამოხადებულია და ეხლას იწყებს თავის საქმეს.

ამ ერთის თვის განმავლობაში გემებში და სანდლებში მოსამსახურენი პირნი, თერამეტამდის, შოთის რეიდში ზღვაში დაიხრჩენენ ამ დიდს აედრობაში. რიონში, რაალაც საუბედუროდ, ფილუკა გარდაბრუნებულა და ჩაცვენილა შეიღრ კაცი წყალში, ხუთი ამოუყვანიათ, ხოლო ორი დასძირა წყალმა და ვერ იპაიგეს. სამს თათარს გადუბრუნდათ ამას წინათ რიონში ფილუკა, სამივე ჩაცვიდნენ წყალში, ერთი

ბოლოს კიდევ იკითხეს, თუ—რა თვეს შეედრება ქალიო?

— ძალიო? ლამაზი ქალიო?—მაისია! წამოიძახა ალტაცებაში მოსულმა ჰაბუკმა.—იმის სიახლოვეს გული ვარდივით იშლებო! მისი სუნთქვა მაისის ნიავზედ უტყვისად ხედება მხურვალე გულს; ენა ბუღბუღლივით ჰიკიკობს, სანე მთვარეს მოგვავანებს და თვალეები ვარსკვლავებსა! ღიახ, ლამაზი ქალი მაისსა ჰგავს! მანიმეორა კიდევ და გაჩუმდა. შკრებმა წაიღეს.

— ძალიო? ლამაზი ქალიო?—აგვისტოა:—კისერზედ რომ დაგაწვება, დაგატერს, სიცხეს დაგაყენებს და ოფლათაც გაგწურავს,—აი მაშინ კი მიხედები; რომ აგვისტოა ქალი! წარმოსთქვა ვაჟ-კაცმა.

— ძალიო? ლამაზი ქალიო? ხე! ხე! ხე! ხე! ძალიო?—მარტია! მარტის დღეებსავეთ დაუდგრომელი. როგორც მარტში მზე ხან გამოიჭყეტს და ხან

ღრუბელში ეხვევა, ისე ქალიც დღეში ათჯერ ხან გახალისდება და ხან მოიწყენს! მარტია, მარტი დედაკაცი! ჩაილაპარაკა ხრინწიანის ხმით მოხუცმა და გაჩუმდა.

ამ დროს მე იქ სიახლოვეს ვიდგე და მათს ბაასს ყურს უგდებდი. მათმა მსჯელობამ გამაკვირვა, ცნობის-მოყვარეობა აღძრა ჩემში, ვსთქვი: თუ არ შევიტყვე, ვინ არის ამ სამში მართალი, ღმერთმა ნუ ჰქნას—მეთქი. წავედი მაშინვე, მივედი მამა ჩემთან და მოვახსენე:

— მამა ბატონო, თუ თქვენი ნებაც იქნება, ცოლი უნდა შევიერთო! მამამ გაშტერებით შემომხედა და მკითხა:

— რაო? რას ამბობ? ვინ უნდა შევიერთო?
— ცოლი, მამა ჩემო!... ლამაზი ქალი.

— ჰო, მესმის!... ღაღღამია, შეილო, თვალი!

— შენ რომ კი შეგიერთავს დედა ჩემი?

— მე? დედა შენი? ჰმ!... ჰო!... ლამაზი ცოლის შერთვა სიბრყვევა; მართალია ცოლის შერთვა ძვირად ასცდება კაცს სიცოცხლეში: ერთხელაც არის, ადრე თუ გვიან, უნდა შეერთოს ცოლი. ვინც უცოლო რჩება, ბოლოს ისიც ნანობს..

— მაშ რადგან მაგრვა, მინდა, რომ ახლავე! შევიერთო, მამა ჩემო!

— შენი ნებაა, შეილო, თუ მაინცა და მაინც აღარ იშლი, მაგრამ ფრთხილად კი აირჩიე.

— მე უნდა მდიდარი შევიერთო!
— ღმერთმა დაგფაროს, შეილო! მდიდარმა ცოლმა არ იქნება, რომ ერთხელ მაინც არ წამოგაყვედროს თავისი სიმდიდრე; და მაშინ

ის სიტყვა ეკლის მარცვლივით დაგეცემა გულზედ და მაშინ ფეხ-გადგმული შტოებსაც გამოიღებს. მინდ ტირილით დაგითვისია ეკალი, გინდ სიცილით, ბოლო ერთი ექნება.

— მაშ ღარიბს შევიერთავ?
— არ გაბრიყვდე! შენახე რომ პატრეს ნახავს, სულ გაგიქდება, თავს ცამდინ აიზევს.

— მაშ ჩემს ტოლს ვითხოვ?
— არ გამოვადგება! იტყვის: უკეთესის ღირსი ვიყავიო.

— მაშ როგორილა შევიერთო? ვინ მოვსძებნო?

— შენ სხვა ღირსებას ნუ ეძებ: შევიერთე ის, რომელმანც შეგიყვაროს.

— ძი, მაგრამ როგორ უნდა შევატყო სიყვარულიო?

— აი, როგორ; შეილო; მე გამოცდილი ვარ და ყური დამიგდე: ქალმა თუ ტრფიალი დაგიწყო, იცოდე,

განცხადებანი

გამოვიდა „მეზხვის ტაოსანი“ გამოცემული არსენ ძალანდის და ამხანაგებისაგან და ისყიდება მფილისში: შახ-აზიზოვის, მნთაჯიან-ცის და მართანოვის წიგნის მალაზიებში და უ. მფეთიმე ხელადის სტამბაში. მუთაისში: ანტონ ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში, ი. ლარიონ მიქელაძესთან და სასულიერო სასწავლებელში. მ. ზ. ურგეთში: ანტონ ნაკშიძესთან.

შასი ყოველგანათი შაური ამას გარდა ამათანავე ისყიდებინა პაწაწინა წიგნები: ბეჟანიანი, ძალ-ვაჟიანი, ალექსიანი, შმინდა მარინეს ცხოვრება და არსენას ლექსი, გამოცემული იმავე პირთაგან. — შასი თითო შაური.

გუზბალტმარსა და კორრესპონდენტმა, რომელსაც კარგი ვაჭრული განათლება მიუღია. ჰსურს აძლიოს გაკვეთილები მრავარი გუზბალტმარისა (двойная бухгалтерия) იტალიურის და ინგლისურის მეტოდით — რუსულს და ნემეცურს ენაზე. ასწავლის ბანკების, კომისიონერის ფაბრიკის და ფინანსის ბუხგალტერიას. შეუძლია ადგილიც დაიჭიროს სადმე. შურა დაწერილებით ცნობების შეტყობა ამ საგანზე შეიძლება საკერავი მაშინების პანცერის მალაზიაში, ატამანის ქუჩაზე, ზუბალოვის სახლებში; დილის 10 საათიდან ვიდრე 12-მდე.

ქუჩიაში, ნიკოლაევის ქუჩაზე, ისყიდება 236 ოთხ-კუთხი საჟანი მიწა, რომელიც ჩინოენიკის ცოლს ეკუთვნის. მსურველთ შეუძლიანთ მიმართონ უფროს პოლიციმეისტრის კანცელარიის ქვეშ, ნოტარიუსის ჩიულოვის გვერდით, მიხაილ მელიქიშვილის მალაზიაში.

ამ გვარის მიზნისა გამო მშენებრად დანატყვებული ქართველთა ერის ცხოვრება ახლა დაძაბუნდა, დროს და დროს განმავლობაში, მაგრამ იყვნენ ქართველებში კიდევ იმისთანა მამულის მოყვარე პირნი, რომ ეს ესრეთი უთანხმოება გულს უწყლავდათ და ამისა გამო მშენებრად ეწეოდნენ ერის შეერთებას და ამ ორ სამეფო გვართაგან ერთის მოკვეთა და მეორის გამეფება საქართველოზე. ამ გვარი ბრწყინვალე სურვილითა და ჰაზრით შეზავებულნი პირნი ბევრნი იყვნენ 1318 წელს და ამისათვის 1330 წელს საქართველო ერთხელ კიდევ შეერთდა ბიორგი ბრწყინვალის თვით-მპყრობელობის ხელ ქვეშ.

მაგრამ საქართველოს საუბედუროდ ხანგრძლივი არ იყო ეს ერთობა. ამის მოშლის მიზნად შეიქმნა ლეთის რისხვა კაცი თემურ-ლენგი. 1387 წელს იმან საქართველო შეიღვერა ააოხრა, მიღვე-მოღვეწა საქართველოს ციხე-სიმაგრეები, ეკკლესიები, დაარღვია ხალხის ერთობა, მოინდომა ქართველების გამაჰმადიანება, მაგრამ ქართველთა ერის სიმძლავრემ, მხნეობამ და თავისუფლების სიყვარულმა უქმი ჰყო იმისი წადილი: ისე მოკვდა, რომ ის თავის გაწბილებულს სურვილს ვერ მისწვდა.

გრამ ამ ლეთის რისხვა კაცმა სხვა ენება შეჰძინა საქართველოს. ამისმა მძლავრობამ სამეფო საქმეები აურიც-დაურიცა და საქართველოს მეფის უფლება და ავტორიტეტი დაამხო. ამით ისარგებლეს იპერეთის ბატონიშვილებმა და მოინდომეს ხელმეორედ იპერეთში გამეფება. ამისაგან იპერეთსა და ქართლს ხეთში იყო ბრძოლა, მაგრამ 1462 წელს იპერეთის ერისთვის დიმიტრის შეილმა ბაგრატმა თავის გამეფებისათვის დიდიანს, მურიელს, შარვაშიძეს და სვანეთის მრისთავს შეეკრა პირობით, რომ თუ შემწობას მომცემთ და იპერეთში გამაჰმეფებთ, მე თქვენ განგათავისუფლებთ და გიმსახურებთ მხოლოდ ჯარით. ისინი დათანხმდნენ და 1462 წელს იპერეთში ბა-

გრატი გამეფეს და თვითონაც დაუმოკიდებლნი მთაერები გახდნენ. ამ გვარად წარმოსდგა იპერეთში ერთი სამეფო და ოთხი დაუმოკიდებელი სამთავრო. ამ მთაერებს მეფეზე ისრეთი დამოკიდებულება ჰქონდათ, როგორც ჰქონდათ საშუალო საუკუნოებში მეროპის ეასალებსა და ფეოდალებს.

ინგილო ჯანაშვილი (დასასრული ამ სტატიისა შემდეგში)

ნარკვი

საფრანგეთისა და ინგლისის მმართველობას გადაუწყვეტიათ ლამანის არხის ქვეშ, მიწაში, ტონელისა და ტონელში რკინის გზის გაყვანა. მრთავე მმართველობას ოთხი კაცი ამოურჩევიათ, ორი საფრანგეთის მხრით და ორიც ინგლისისა, ამნაირად შეუდგენათ კამისია, რომელმანც მუშაობას უნდა ადევნოს თვალყური.

შარშანდელი წლის გამოანგარიშებით, ლონდონში 3,400, 701 მცხოვრებელი; ამ რიცხვში 1,591,692 კაცი და 1,809,009 ქალი; მამასადამე ქალი თითქმის ორასი ათასით უფრო მომეტებულია ვიდრე კაცი.

როშოორის, ბსკალ ბრუსესი და პენის მაგალითი მიუბაძავად არ დარჩა: ახლა იწვებინა გახუთებში, რომ ამ მოკლე ხანში კიდევ რამდენიმე პოლიტიკური დამნაშავე გამოქცეულა ახალი ძალედონიადამ, სადაც პარტიის ძომმუნაში მონაწილეობის მიმღებნი არიან გაგზავნილნი.

ამას წინათ ერთი ახირებული ამბავი მოხდა ქალაქში: ერთ კაცს თავის მზარეული დაუთხოვნია; ამაზე ცოლი შემოსწყრომია; როგორ თუ შენ გახდებო მისი დათხოვნა; დაუკრამს ფეხი და თითონაც წასულა. მანამ საცლადვი ქმარი მუხლებში არ ხეარდნია მზარეულს, და უკანვე არ შეუყვანია, ცოლიც არ დაბრუნებულა.

სამი თვის ანგარიში ოქმისის გამსახსებელ-შემნახველი ამხანაგობისა

1-ს იანვრიდან 1-ს აპრილამდის 1875 წელსა.
1-ს იანვარს 1875 წ. ანგარიში იყო: წვერებად ირიცხებოდნენ . . . 288 კაცი
1) საწილო ფული . . . 1582 მ. 60 კ.

2) სასარგებლოდ შემოტანილი 40 „ —
3) სესხები
ა) პირველ დაწყებითი 1500 „ —
ბ) შემდგომ აღებული 2110 „ —
4) სათადარიგო თანხა . . . 3 „ 3 კ.
5) წმინდა მოგება . . . 27 „ 30 1/2 კ.
ჯამი . . . 5265 მ. 43 1/2 კ.

1) მასხხებული ახალი ვადა მიუცემელი . 4685 „ —
2) ტფილისის საზოგადოებაში საურთიერთო ნდობისა . . 155 „ 30
3) ქასსაში ნაღდი ფული 392 „ 30
ჯამი . . . 5232 მ. 60 კ.

1-ს იანვრიდან 1-ს აპრილამდის მომხდარა შემდეგი ვაჭრობა:

წვერებად ირიცხებინა. 352 კაცი *)
ა) შემოსავალი
1) საწილო ფული შემოვიდა 1174 მ. 60 კ.
2) სარგებელი დაქერილი გასესხების დროს ახალი ვადა მიუცემელისა 176 მ. 44 კ.
3) სარგებელი დაქერილი გასესხების დროს ახალი ვადა მიცემულისა 7 მ. 20 კ.
4) სესხი შემოვიდა ახალი ვადა მიუცემელი 1895 მ. —
5) ჯარიმა აღებული . . . 3 მ. 75 კ.
6) ამხანაგობამ აიღო ვალი ტფილისის საბანკო დაწესებათაგან და კერძო პირისაგან 2500 მ. —
ჯამი . . . 5756 მ. 99 კ.

ბ) გასავალი
1) მასხხდა 2934 მ. —
2) სარგებელი დაუბრუნდა ვადაზედ წინ გადახდილი ნასესხებისა. 2 მ. 25 კ.
3) მალედი ვადინადა ამხანაგობამ 2500 მ. —
4) სარგებელი მიცემული ამხანაგობისაგან ნასესხებზედ 71 მ. 77 კ.
5) სამმართველოს ხარჯი 89 მ. 54 1/2 კ.
ჯამი . . . 5597 მ. 56 1/2 კ.

ქასსაში არის ნაღდი ფულათ. 159 მ. 42 1/2 კ.

მრთიანი ჯამი . . . 5756 მ. 99 კ.

სამმართ. გამგენი მ. ჰადაგოვი მ. ოსაუოვი
*) ამ რიცხვიდან გამოირიცხნენ 5 წევრი, ვადაზედ ვალის გადახდებულობისათვის.

რბ. მზა.	ლოლა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ცაცხლის გეგმები	ფოშობა	ბირჟა	მან. კაპ	გაზანდა	მან. კაპ
თფილისი	118	8			ა) ფოთილამ:	ა) მფილისი დამ:	პეტერბურგი, 17 აპრილს.		თფილისი, 20 აპრილს.	
მცხეთა . . .	1818	10			მღესისკენ — ორშაბ. დილის 8 საათ.	სამზღვარ გარეთ, მუთაისს, რუსეთს		პური შორაგალის ფთ.	120	
ბორი . . .	9139	143	2	68 - 38	სტამბოლს — კვირაობით დილას.	— ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ.		მერი ფუთი	60	
სურამი . . .	152	430	3	401 23	ბ) სოხუმში დამ:	ოთხშ. მსურგეთს — პარასკ და		ბაბა მრენისა, ფუთი . . .	460	
ბეჟათუბანი	345		4	92 2 18	ფოთს — სამშაბ. თს, ღამით.	ორშაბ. ბაქოს — ორშ. სამშაფ. და		— ამერიკისა, ფუთი . . .	665	
შვირილა . .	649		5	42 2 46	მღესას — კვირას. გათენებისას.	შაბ. ქახეთს — სამშ. და შაბ.		ბაქონტილი ბაბა ფთ.	8	
მუთაისი . . .	755		6	81 3 23	ფოთილამ:	ბ) მუთაისი დამ:		მატული თუშური ფთ.	6	
სამტრედია .	9	2	7	73 4 29	I II III	თფილისისა და ფოთისკენ — ყო.		— მარაქამისა ფთ. . .	450	
ახ.-სენაკი .	10		8	57 4 76	სოხუმამდი . . . 4 „ 3 „ 1 „	ველ დღე, კვირას გარდა. მსურ-		პბრეშუმი ნუხური გრ.	260	
ფოთი . . .	11		9	75 5 42	ქერჩამდი . . . 20 50 15 50 5 „	გეთს — ორშ. და პარასკ. ზუგდის		შონი, ფუთი	440	
ფოთი . . .	738				ტაგანროგ. 34 „ 27 „ 860	— ოთხშაბ.		შონის სანთელი ფუთი.	560	
ახ.-სენაკი .	911		1	118 - 66	მღესსამდი. 38 „ 30 „ 960	გ) ბოროი დამ.		სტეარინის სანთელი, ფ.	1020	
სამტრედია .	1012		2	61 14	ტელეგრაფი მ. კაპ	შოველგან ყოველ დღე, კვირას		ხორცი ძროხისა, ლიტ.	60	
მუთაისი . .	1117		3	41 69	მცი სიტყვა თფილისი დამ:	გარდა.		— ცხრისა, ლიტრა . . .	70	
შვირილი . .	1238		3	98 2 21	მუთაისს, ფოთს 1	დ) ფოთი დამ:		სპირტი, ვედრო	7	
ბეჟათუბანი	327	ღამე	5	33 2 96	ბორს, ღუშეთს, სიღნახს	შოველგან — ყოველ დღე, კვი-		შაქარი, კარგი ფუთი . .	850	
სურამი . . .	457	1230	5	84 3 24	როსტოვს მღესას მოსკოვს 2	რას გარდა.		— ფხვნილი ფუთი . . .	690	
ბორი . . .	723	331	7	36 4 9	პეტერბურგს, მარშაფას . . . 2	წიგნის გაგზავნა რუსეთში:		შავა გრვავალი ფუთი . .	19	
მცხეთა . . .	952		9	8 5 4	მსპალეთში, შვეიცარიაში 3	ლია წიგნის 5		ზეთი ქუნჯუთისა ფთ.	649	
თფილისი . .	1049	8	2	9 75 5 42	იტალიაში და საფრანგეთში. 3 50	დაპეტდილის (სამი მისხალი) . 10		მქობ 1/2 იმპერიალი . . .	580	
					ინგლისში 3 75					